

Seecred (ซีเครด)

ตัวช่วยใหม่สำหรับการประเมินความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ด้านสุขภาพไทยแบบ Real time

นายสายชล คล้อยเอี่ยม นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
สำนักงานโครงการขับเคลื่อนกรมอนามัย 4.0 เพื่อความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน (สขรส.)

เครื่องมือช่วยประเมินความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์หรือแหล่งที่มาของข้อมูลด้านสุขภาพในอินเทอร์เน็ตแบบทันที (มีชื่อเรียกว่า Seecred (อ่านว่า ซี-เครด)) ช่วยให้ผู้ใช้ตัดสินใจเลือกเว็บไซต์หรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ผ่านกลไกของทฤษฎีความสามารถตนเอง (Self-Efficacy Theory) ที่อธิบายว่า นอกจากแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive theory) แล้ว พฤติกรรมที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วย ซึ่งเป็นการร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยมีกลไกสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self – Efficacy) และความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (Outcome Expectation) ซึ่งบุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า มีความสามารถเพียงพอหรือไม่ และความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ซึ่งกลไกดังกล่าวได้ถูกอ้างอิงในการศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มทักษะในการสืบค้นข้อมูลด้านสุขภาพในอินเทอร์เน็ต

สำหรับกลุ่มประชากรที่มีความสามารถจำกัดในการประเมินความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์หรือแหล่งที่มาของข้อมูล มักจะมองว่าตนเองไม่ค่อยมั่นใจเมื่อต้องสืบค้นข้อมูลที่น่าเชื่อถือในอินเทอร์เน็ต “Seecred” จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจตรงจุดนี้ ผ่านการสะท้อนกลับผลการประมวลความน่าเชื่อถือที่สามารถรับรู้ได้ทันที (Visual Feedback ที่มาของคำว่า “See”) ซึ่งเปรียบเสมือนการส่งเสริมให้บุคคลรับรู้ความสำเร็จ (Mastery Experiences) จากการเห็นระดับความน่าเชื่อถือ (Cred คือ Credibility) ด้วยตาเปล่าที่ระบบประมวลมาให้เบื้องต้น (ที่มาของชื่อ Seecred ซึ่งหมายถึงการมองเห็นความน่าเชื่อถือด้วยตาเปล่า) เป็นประสบการณ์ตรงที่จะถูกสะท้อนโดยการเรียนรู้ถึงประสิทธิผลในการช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้ง่ายขึ้น การรับรู้ถึงความสำเร็จนี้เป็นกลไกสำคัญต่อการรับรู้ความสามารถตนเอง ที่ Bandura เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเอง ถึงแม้ว่าความสำเร็จนั้นไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติของบุคคล แต่ Seecred จะทำให้บุคคลมีความมั่นใจว่า มีข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพที่น่าเชื่อถือไว้เลือกตัดสินใจ